

Лахтадир Т.В.

кандидат медичних наук,

доцент кафедри описової та клінічної анатомії

Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Турбал Л.В.

асистент кафедри описової та клінічної анатомії

Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

ЦИФРОВИЙ ТА ЕЛЕКТРОННИЙ РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Здоров'я населення є інтегральним показником суспільного розвитку держави, могутнім фактором формування економічного і людського потенціалів. Саме тому медична освіта займає вагоме місце в освітній політиці кожної країни. Розвиток медичної освіти в Україні органічно пов'язаний зі змінами, що відбуваються в суспільстві, яке інтегрується в європейський простір і визначає сучасний вектор свого розвитку. В цьому контексті актуальними стають питання вивчення позитивного зарубіжного досвіду розвитку медичної освіти, як складової професійної вищої освіти. Цей науковий пошук сприятиме вдосконаленню системи неперервної медичної освіти, формуванню національного кадрового потенціалу медичної сфери, виведенню її на рівень світових стандартів [1, с. 70].

Масштабний прогрес у галузі медицини і пов'язане з ним стрімке збільшення необхідної для підготовки лікаря фахової інформації актуалізує питання про інновації у вищій медичній освіті. Беручи до уваги всі ці умови, сучасні тенденції розвитку європейської медичної освіти передбачають широке впровадження в освіту високотехнологічного інформаційного навчального процесу [2, с. 74]. Найбільше це стосується України, яка в умовах відкриття кордонів між державами проходить процес повноцінного входження в єдиний Європейський освітній простір.

Також головним та актуальним в дослідженні обраної проблеми є підсилення необхідності подолання суперечностей, що

існують у сучасній системі медичної освіти України, а саме між: – соціальною значущістю медичної освіти у збереженні здоров'я нації та актуалізацією цього питання в освітній політиці України з урахуванням європейських стандартів; – вимогами до модернізації медичної освіти в Україні відповідно нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення та реалізацією цього процесу в Європейському Союзі; – вимогами національної системи підготовки майбутніх медичних фахівців та вивченням основних тенденцій розвитку медичної освіти в Європейському Союзі.

Головним фактором із забезпечення європейського рівня якості вищої медичної освіти в Україні є «transformation of medical education through Decentralized Training Platforms» [5, с. 1138] і впровадження в навчальний процес e-learning (електронної освіти). В сучасних умовах, де живе молоде покоління найбільш актуальним стає спілкування та навчання в режимі online, що якнайкраще забезпечує засвоєння навчально-методичного матеріалу, скомпанованого у відповідності до новітніх інформаційно-комунікативних технологій. Отже, класична аудиторна підготовка студента-медика, що нині існувала, при е-навчанні може бути доповнена online-навчанням або, за потреб, повністю замінена online-навчанням.

Беручи до уваги все вищесказане, е-навчання повинно бути структурованим і забезпеченим залученням: е-учня та/або е-спільноти, е-викладача, е-логістики, е-адміністрування, е-оцінювання. Потенційним джерелом практично-орієнтованого е-контенту виступає Інтернет та, за необхідністю, е-бібліотекар. При такій організації процесу передбачені різні часовою продовжуваністю конференції, онлайн-обговорення, робота з короткими завданнями (наданими у вигляді веб-форм, або завантаженими на інтернет-платформи), тест-оцінювання. Ефективність е-навчання за умов належного використання інноваційних віртуальних технологій створює унікальні можливості щодо формування та удосконалення фахових знань, вмінь та навичок у студентів-медиків за відсутності пацієнтів, але із застосуванням комп'ютерних програм з е-пацієнтами і залученням симуляторів, які забезпечують створення віртуальної

реальності діагностичних обстежень за допомогою сучасних приладів і обладнання, а також різноманітних медичних лікувальних втручань (наприклад – в умовах віртуальної операційної).

Найкращим чином організоване і наповнене відповідним якісним контентом лікувально-діагностичного спрямування е-навчання з певного розділу навчальної дисципліни може бути використане для повністю індивідуалізованої самостійної позааудиторної роботи студентів за принципом smarteducation (смарт-освіти). Smarteducation [3, с. 126] включає широкий діапазон інструментальних засобів розгалуженої доставки основного і додаткового контентів, а також забезпечує створення зручних умов спілкування е-учня з е-викладачем та з е-адміністрацією. Smarteducation передбачає створення різноманітних навчальних платформ і постійне оновлення віртуального освітнього середовища, яке віддає переваги гнучким висококомунікативним і зручним у використанні освітнім програмам, що реалізується із залученням до викладання і онлайн-спілкування найкращих представників європейського і українського професійного співтовариства.

Отже, впровадження smarteducation та формування децентралізованих інтернет-платформ навчання є одним з головних та рухомих кроків у напрямку до підвищення можливостей у самореалізації студентів та викладачів; становлення прямих контактів з профільними клінічними медичними установами та закладами вищої медичної освіти в Європі, що має призвести до ще більшого поширення мережі програм обміну студентів, аспірантів, викладачів; укладання договорів про співробітництво в різних сферах медичної галузі. За цих обставин стає можливим вирішення питання щодо кадрового дефіциту викладачів в Україні, коли в умовах smarteducation утворюється освітня спільнота, до якої входять кваліфіковані і соціально відповідальні викладачі з сучасним глобальним світоглядом європейського медичного працівника [4, с. 62].

Також при е-навчанні є можливість не тільки здобути ґрунтовні знання щодо теоретичних аспектів медицини, але й засвоїти техніку маніпуляційних навичок, необхідних для роботи на сучасному

діагностичному та лікувальному обладнанні, що має у найближчий час потрапити до медичних закладів України. Залучення до е-викладання провідних європейських медиків дає можливість українським студентам-медикам ознайомитися з протоколами надання сучасної медичної допомоги в Європі, набути навички стандартизації прийняття рішень і постановки діагнозу, засвоїти принципи менеджменту в медичній галузі, емоційно відчутти свою конкурентоспроможність і готовність до надання медичних послуг європейського рівня.

Список джерел та літератури

1. Багрій-Заяць О.А. Обґрунтування ефективності використання e-learning у сучасній вищій медичній освіті. *Медична інформатика та інженерія*. 2015. № 3. С. 69-74. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mii_2015_3_12
2. Гуревич Р., Кадемія М. Смарт-освіта – нова парадигма сучасної системи освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2016. № 4. С. 71-78. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2016_4_9
3. Стеценко С.Г, Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України : підручник / за заг. ред. д.ю.н. проф. С.Г. Стеценка. К. Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 507 с. URL : <https://medcoledg.ucoz.ru/Likspr/pravo/medpravoua2008.pdf>
4. Федорчук М.В. Сутність і стан впровадження електронної освіти в Україні. *Право і безпека*. 2017. №34(59), С. 61-66. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2015_4_14
5. Transformation of medical education through Decentralized Training Platforms: a scoping review / M. Mlambo, A. Dreyer, R. Dube [et al.] *Rural Remote Health*. 2018. Vol. 18(1). P. 4337.doi: 10.22605/RRH4337

